Nro 28.

KURYER LITEWSKI

Za dozwoleniem Naywyższego Rządu Nayiaśnieyszego CESARZA Imperatora Całey Rossyi.

z Wilna 25. Grudnia / 5. Stycznia *Roku 1799. w Sobotę.*

z Petersburga 14/25 *Grudnia.*

JEGO IMPERATORSKA MOSC oświadczyć raczył ukontentowanie swoie Szefowi Huzarskiego połku Generał Maiorowi Woropańskiemu, za przyprowadzenie onego do należytego porządku. Czarnomorskiey galerney flotty Podpółkownik Kondioti uwalnia się od służby z pensyą. Leibgwardyi Preobrażeńskiey Półkownik Artel otrzymał rangę Generał Maiora, naznaczony Ober-Policmeystrem w Moskwie, z noszeniem mundurun teyże Leibgwardyi.

Podpółkowniey zostaią Półkownikami: Strzeleckiego Lazarewa połku Woieikow: Znaydnia się przy Moskiewskim la oratorium Feierwerker Ozerow. Batalionu artilleryi Helwicha Semikow: Leibgwardyi Preobrażeńskiey Kapitan Uszakow 1. Teyże leibgwardyi Kapitan Komarowskoy dla choroby uwalnia się od służby z rangą Półkownika. Podpółkownik Jazikow naznaczony Kommandorem regimentu grenadyerow Zerebcowa.

Uwolnieni od służby na własną proźbę: Woyska Dońskiego Generał Maiorowie: Mankow, Tabuńszczykow, Jłowayskoy 3 Podpółkownik Semionow; garnizonowego Powaliszina regimentu Podpółkownik Chmelew z pensyą połowy gazy, Breitszneider umieszczony w inwalidach. Leibgwardyi konney Stabs Rotmistrz Chitrow 1 otrzymał stopień Aktualnego Kammerhera Dworu JEGO IMPERATORSKIEY MOSCI.

Na rekommendacyą Wice-Admirała Uszakowa, za wzięcie wyspy Zante Kapitan Lieutenant Szostak otrzymał rangę Kapitana 2. rangi; Porucznik Tisenhauzen został Kapitanem Lieutenantem. Aktualni Kammerherowie Graffowie Alexander i Sergiusz Sołtykowie Taynemi Konsiliarzami Tayny Konsiliarz Graff Mussin Puszkin, Aktualnym Taynym Kosiliarzem. Leibgwardyi Siemionowskiey Porucznik Graf Soltikow Aktualnym Kammerherem.

Za naywyższym roskazem Generał Prokuror donosi niżey wyrażonym osobom, które prożbę podały do Tronu.

Titularnemu Konsiliarzowi Zenowiczowi proszącemu o darowanie na wieczność Starostwa Czernickiego, które u niego iest w arendzie, w zamianę za dochody Starostwa Sznitowskiego, z których przez lat 15 nie korzystał, odpowiedziano: że on za to dostatecznie nadgrodzony został ustąpieniem 60 dusz w arędę.

Bywszemu Białoruskiey Gubernii w mieście Czausach Horodniczemu Maskiewiczowi, proszącemu o pensyą: odpowiedziano: po odebranym uwiadomieniu od rządu Guberskiego względem iego służby, pokazało się że obowiązkow swoich nie dopełniał.

Witepskiemu Obywatelowi Smykowi skarżącemu się na Ober-Prowiantmeystra Maiora Chruszczewa, który stoiąc w domu iego kwatera; miał bydź przyczyną rozmaitych krzywd i uciskow, odpowiedziano: skarga iego według rapportow urzędu mieyscowego pokazała się próżną i nieporządną.

Dnia 12 teraznieyszego miesiąca od Wice-Admirała Uszakowa pocztą z Constantinopola odebrano rapporta.

1. Gdy zkombinowane eskadry przybliżyły się do Weneckiey wyspy Zante d. 13. Października, wysłał Wice-Admirał diwizyą z dwóch fregat złożoną pod kommendą Kapitana Lieutenanta Szostaka, z roskazem attakowania twierdzy, i batteryi na brzegu usypaney; za fregatami na lekkich statkach następowało lądowe woysko pod przewodnictwem Maiora Jwanowa; przyłączyła się Tureckiey flotty diwizya pod kommendą Rossyiskiego Porucznika Metaksy.

Ostrzeżeni o tym wcześnie obywatele wyspy Zante, czekali ze wszelką gotowością przybycia naszych do brzegu, chcąc wspólnie przeciw nieprzyiaciołom dokazywać; wiela zaś w łodziach zbliżywszy się do woyska na wylądowanie prze-

znaczonego, naymiley witali wybawicielow swoich, Wice-Admirał Uszakow dał im flagę zalecaiąc, ażeby się uzbroili, dla wspólnego z woyskiem czynienia; iakoż wszystko dopełnili z naywiększą powolnością i ochotą.

Gdy lekkie statki nie mogły się przybliżyć do brzegow dla mielizny, i kamieni, obywatele rzuciwszy się w wodę, i nie pozwalaiąc żadnemu z naszych i Tureckich żołnierzow iść pieszo, na ramionach swoich przenięśli wszystkich na ląd. Tym czasem fregaty gęstym ogniem raziły batterye nieprzyiacielskie; co widząc Francuzi uszli do Twierdzy przy mieście Zante stoiącey na wierzchołku góry bardzo wysokiey.

Tu zamknięci strzelali z armat i możdzerzow do fregat Rossyiskich; które ponieważ wzaiemnie ognia dawać nie mogły dla mieysc położenia, dał znak Wice-Admirał Vszakow ażeby się oddaliły; Kapitanowi zaś Szostakowi roskaz nie mieszkaiąc zgromadzić mieszkańcow zbroynych, attakować i brać twierdzę szturmem, nie daiąc nieprzyiaciołom czasu do rozpatrzenia się i rozmysłu. Wszystko porządnie i śpiesznie wykonano.

Woyska na ląd wysadzone złączywszy się z wyspiarzami, twierdzę opasały. Zastraszeni Francuzi, o 11 godzinie w nocy do kommenderuiącego Kapitana Szostaka przysłali, prosząc o kapitulacyą, pozwolono. Dnia więc 14 wystąpiła z twierdzy garnizon z honorami woyskowemi, broń złożył, i poddał się w niewolę; twierdzę zaioł zwycięzca. klucze i flagę Francuzką odesłano do Wice-Admirała Uszakowa, wyspę Zante oswobodzono zupełnie.

Po ustanowieniu rządu, tymczasowego, nim naywyższe potwierdzenie nastąpi, Kray obywatelom poruczono, którzy kommenderuiącym eskadrami dali słowo pełnić wszystko, czego dobry porządek wyciągać będzie. Garnizon Francuski składał się z 441. ludzi; między temi 74 Officyerow liczono. 80. na słowo odesłano do Ankony, pod obowiązkiem nie służenia przeciw Rossyi, i iey zprzymierzencom, innych zaprowadzono do Morei.

Na usilną prożbę mieszkańcow, Wice Admirał Uszakow rządcą twierdy naznaczył Chorążego Wasilewa z 15. ludzmi; tyleż przydał Kadir Bey Kommendant Eskadry Tureckiey. Straż utrzymywać będą w mieście i porcie sami obywatele: do tego wybrani. Armat w twierdzy żelaznych było 28. Metalowych lekkich 5 6. małych możdzerow, i 1. haubica, na 5. batteryach, armat żelaznych 19. 2 metallowe większe, i 1. haubica. Spiżowe działa zabrano na okręta.

Oprócz Kapitana Szostaka, dystyngwowali się przy zaięciu wyspy Zante: Maior Jwanow, Porucznik Metaksa, Tisenhauzen, Nawrocki, Bakman; Briczew, Kikin; Porucznik artyleryi Hanfeldz Chorąży Xże Szachmatow, iakoteż inni Officyerowie i żołnierze. Podobnym sposobem woyska Tureckie na ląd wysadzone na pochwałę zasłużyły.— wszystko działo się zgodnie i porządnie, według iednomyslney umowy Wice Admirała Uszakowa z Kadir Beiem.

2. 14. Pazdziernika od Eskadry wice Admirała do wyspy Cephalonii wysłano diwizyą z 1. okrętu, 2. fregat Rossyiskich, i 1. Tureckiey złożoną, pod Kommendą Kapitana 2. rangi Poskoczina, z roskazem ażeby zaioł wyspę. W podobnym zamiarze do wyspy S. Maure poszedł Kapitan 1. rangi Seniawin z 1. okrętem i fregatą Rossyiską, do których przydano okręt i fregatę Turecką. Wkrótce Wice Admirał odebrał zewsząd pomyslne rapporta.

W Cephalonii nieprzyiaciel zastraszony zbliżeniem się eskadry, od mieszkańcow zaś ściśniony, uszedł w góry. Żołnierz na ląd wysadzony złączywszy się z obywatelami w pogoń pośpieszył, maiąc nadzieię, iż wkrótce wszystkich w niewolę zagarnie. W. S. Maure wyspiarze wywiesiwszy flagę Rosyiską, czekaią przybycia naszey eskadry, ażeby za iey pomocą wygubiwszy nieprzyiacioł, oddać się mogli pod opiekę Mocarstw zprzymierzonych.

Dnia 20. Wice Admirał Uszakow posłał diwizyą z 2. okrętow, i iedney fregaty Rossyiskiey, 1. okrętu i fregaty Tureckiey złożoną, do wyspy Corfou, z roskazem ażeby Kommenderuiący Kapitan, 1 rangi Seliwaczew iak nayrychley, port zamknowszy, przecioł wszelkie dowozy, Francuzkie zaś okręta zabierał. Tamże pośpieszy Wice Admirał z resztą swoiey i Tureckiey eskadry, wstąpiwszy na czas krótki do Cephalonii.

Jego Imperatorska Mość oświadczywszy ukontentowanie swoie Wice Admirałowi, Kapitana Szostaka i Porucznika Tisenhausena podniosł na wyższy stopień; Maior Jwanow, Porucznik Metaksa ordar S Anny 3. Klassy otrzymali.

List Egiptskiego Murad Beia do Wielkiego Wezyra donoszący o zwycięstwie otrzymanym nad Generałem Berthier.

Zaiowszy stanowisko mocno oszańcowane na mieyscu zwanym Fabuński most o mil kilka od Cairu, zamyślałem odebrać wszelkie magazyny, skoroby rozrzucone Woyska nieprzyiacielskie w okolicach miasta, wiedno się zgromadziły,

Donieśli wkrótce wierni szpiegowie iż więcey 12. tysięcy niewiernych siadło na statki, za temi szły 4. okręta z

ammunicyą, zamyślaiąc na mnie uderzyć. Pospieszyłem przeciw Francuzom z całą Kawaleryą w drodze wiele statkow zabrawszy.

Potykałem się dzień cały; odnowiła się bitwa nazaiutrz, i trwała potym 6. dni i 6. nocy. Naostatek niewierni wysadziwszy na ląd rogatki i działa, sami na brzeg wystąpili: 3. obozy mieli okopane. Waleczna iazda nasza ufaiąc Boskiey i wielkiego Proroka pomocy, na wszystkie razem zewsząd uderzyła. Ubiliśmy 3. tysiące niewiernych, przerwano bitwę iedynie dla tego, ażeby w tyle daleko zostawione piesze woyska Muzułmańskie nadciągnąć mogły.

Trzeba też było ranionym dać ratunek, i na próżno Krwi nie przelewać waleczney iazdy w boiu z nieprzyiacielem rozproszonym i zmordowanym. Zastanowiłem się 2. godziny pod wsią Feium, wysławszy gońca z rozkazem, ażeby piechota z ammunicyą i bydłem pospieszała. Niema żadney wątpliwości, że za Bożą pomocą wytępieni w Kraiu będą niewierni według żądania naszego.

Wypis listu z Hamburga.

Ptzybyli z Paryża twierdzą, iż niespokoyność umysłow tak wielka iest w mieście i powszechna, że odmiana rządu koniecznie nastąpić musi, wielki zaś rozruch powstać w narodzie. Rzecz bardzo dziwna, mówią, że w Rptey nie ma żadnego Republikanta; narod gorąco pragnący przywrócenia Monarchii, przynaglony iest brzydzić się Królmi; boiaźń terroryzmu czyni Francuzow nieczułemi na wszystko.

Niech tylko błyśnie nadzieia, wszyscy wnet zawołaią: niech Król żyie; ten odgłos bystro przeleci od Normandyi do Langwedoku nad brzeżow. Tym czasem Paryżanie zawsze iednako lekkomyślni, żartuią z Direktorow swoich. Niedawno nad bramą Pałacu Luxembourg przybito Hieroglificzne wyobrażenie, przepowiadaiące upadek nowego Rządu w teraznieyszym Roku. Pierwszy Merlin rozwiązał zagadkę: Napisano było: Lancetté. Laitue. Rat z tąd wypadło: L'an sept les tuera. (siódmy Rok ich zabiie.

z Wiednia 19. Grudnia.

Cesarz Jmć d. 27. teraznieyszego Miesiąca ma zmydować się w Brunn w Morawii. Garnizon Stolicy naszey nie odebrał ieszcze rozkazu wyiścia w pole, oprocz iednego Kawalerii Regimentu. Francuzkie Woyska w Kraiu Rzymskim rozłożone przed wtargnieniem Neapolitańskich, nie wynosiły nad 10. tysięcy. Generał Artillerii Rouwroi przed kilko Dniami nagle udał się do Szwabii. Pomnażaiące się u nas przygotowania, lękać się każą nowey woyny.

Według listow z Semlina, buntownikowi Passwau Oglon, twierdza nowa Orsowa podać się miała; Kommendanta garnizonu Kara Mustafę wziół w zakład. Teraznieyszy Wezyr obiasni podobno W. Sołtanowi taiemnicę Woyny pod Widdinem domowey. Powszechne iest rozumienie, że Ali Basza, albo też Seraskier straci Urząd; pierwszy statecznie się sprzeciwiał proiektom Kapitana Baszy, który teraz w Lohr nie daleko Rustuka nowe Woysko zgromadzić usiłuie.

Wspomniany wyżey Ali Roku zeszłego był Porcie podeyrzany, i bunt podniosł. Poźniey na granicah Albanii i Macedonii zebrawszy znaczną stronnikow liczbę, zachował się spokoynie, i był prawie zapomniany. Teraz na czele 9 tysięcy zbroynego ludu wtargnowszy do miasta Prevese Francuzom przychylnego, w pień wycioł mieszkańcow, zabrał zdobycz i wyszedł. Powiadaią, że rzeź i rabunek trwały godzin 48; 8 tysięcy ludu zginąć miało.

z Londinu 2 Grudnia z Gazety Berlińskiey.

Lord S. Vincent oddalił się na tygodni kilka do Gibraltaru, dla poratowania nadwątlonego zdrowia. Admirał Curtis obiął tymczasową flotty kommendę pod Cadix.

z Paryża 23 Grudnia z Gazety Berlińskiey.

Generał Championnet niespodzianie przez Generała de Mack attakowany, usiłuie woyska rozproszone połączyć zostawiwszy garnizony w niektórych twierdzach. Generał Bourcard 28 Listopada pisał do Offi yera w zamku S. Anioła kommenderuiącego przypominaiąc, iż strzelać do woysk Neapolitańskich nie powinien, po daney obietnicy przez Generała Championnet ustąpienia z Rzymu zupełnego, nic nie wyłączaiąc.

W przeciwnym zdarzeniu, żołnierze w szpitalach mieyskich zostawieni odpowiedzą za wszystko; za każdym z dział wystrzałem ieden z nich wydan będzie rozgniewanym o ywatelom. Odpowiedział Generałowi de Mack Maddonald z główney kwatery w Monterosi nazaiutrz, pokazuiąc iż Championnet z twierdz obronnych, iaką iest zamek S. Anioła ustępować nie myślił. Za krzywdę chorym wyrządzoną w odpowiedzi będzie armia Neapolitańska, mianowicie iencę pod Terni zchwytani &c.

Championnet z główney kwatery w S. Benedetto 1 Grudnia doniosł o szczegułach bitwy pod Ferme stoczoney. Woyska nieprzyiacielskie wtargnowszy do Kraiu Rzymskiego, wszędy na gwałt uderzyć kazały, zachęcaiąc mieszkańcow do powstania. Zaszedł im drogę Rusca na czele 3 półbrigad, i po dwugodzinney bitwie przymusił do odwrótu, zabrawszy armat 30, wozow ammunicyinych 40, 3 chorągwie,

600 ieńcow, i bagaże, w porcie dwa statki wzięto, dwa zatopiono Neapolitańczykom; wszystkie żywnoscią ładowne były.

Do L' Orient powróciła fregata przed 8 miesięcy wysłana do S. Domingo. Na niey płynący Generał Hedouville znalazł odmienną wyspy postać. Murzyn Toussaint, niechciał go przyiąć, ogłosił osady niepodległość; zatym Hedouville do Oyczyzny żeglować musiał. W drodze, zabrano Amerykański okręt do Chin przeznaczony. Wiedzieliśmy dawniey z Londinu, że Angielskie woyska z Mole Nicolas ustąpiły, mocą umowy przez Półkownika Grant podpisaney, Generał Maitland obowiązał się uznać niepodległość wyspy S. Domingo.

Minister woienny wszystkim Officyerom nadkompletowym do armii pospieszać roskazał. Botto, o którego podróży do Wiednia mówiono, był w Mediolanie, gdzie miał odkryć taiemną korrespondencyą; ta wypowiedzenie woyny zbliżyła. Garnerin i Beauvais oświadczyli Direktorom chęć odprawienia żeglugi powietrzney do Egiptu; trwać nie ma nad godzin 60. Układaią inny proiekt daleko ważnieyszy; lecz ten wiadomy nie iest.

z Madritu 28 Listopada z Gazety Frankfortskiey.

Nie mamy ieszcze pewney wiadomości, co przedsięwzięła eskadra Angielska niedawno wysłana z Gibraltaru. Don Noronha poiechał do Portugallii, nie pokazawszy się u Dworu naszego; mieszkaiąc w Vittoria, długo czekał instrukcyi nowych z Lisbony. Chciał być w Escurialu; lecz iak mówią, na to nie otrzymał pozwolenia. Minister Saawedra lepiey mieć się zaczyna. Hrabia Cabarrus udał się do Paryża, w drodze do Bayonne przez łotrow napadniony i odarty został

z Genui 4. Grudnia z gazety Frankfortskiey.

W mieście naszym od kilku dni panuie niespokoyność i trwoga. Wyznaczenie Generała Lapoype Kommendantem enchef Woysk Liguryiskich; żądane przez Posła Faypoult 800. tysięcy liwrow sposobem pożyczki, na którą zezwolili prawodawce; zaięcie naostatek Liworny przez woyska Neapolitańskie, i pogłoska iż Anglicy zamyślaią attakować Genuę: tyle razem zebranych przyczyn boiaźnią napełniły wszystkich mieszkańcow. Straże w stolicy naszey podwoiono.

Dnia 5. Wiadomość o zaięciu Liworny przeraziła Rządcow naszych. Lękać się trzeba, ażeby kray od Morza łatwo przystępny, napadnionym nie był. Generał Lapoype poszedł do brzegow z woyskiem Kraiowym i Francuzkim. Biega pogłoska, iż nieprzyiaciele zaieli Porto Ferraio. Joubert przysłał rozkaz ażeby dwa bataliony nie mieszkaiąc ciągnęły do Mediolanu; dowod iż mało ma w kraiu żołnierza; część pomienionego woyska w drogę poszła; inne zastąpić maią.

z Liworny 30. listopada z Gazety Berlinskiey.

Diwizya eskadry Angielskiey przed portem Civitavechia stanowszy, naklonila iak mówią do poddania się miasto. Rapporta odebrane o czynnościach armii Neapolitańskiey w kraiu Rzymskim pokazuią, iż Król Jmć dwóch Sicilii potrafił zręcznie korzystać z położenia dobrego, iakie obrać dozwalały granice Królestwa. Prawe skrzydła grożąc odciąć diwizye Francuzkie w okolicach Rzymu stoiące, pod Velletri, Albano. &c. inna kolumna zmierzaiąc do Spoletu, przynagliły Generała Championnet do odwrótu.

Poszedł z woyskiem w górę Tibru, zostawiwszy część pod Terni, ażeby nieprzyiacioł wstrzymywała, póki ammunicye, artillerya i zawady nprowadzone nie będą. Nie wiemy co tię potym stało; wnosić trzeba, że Król Jmć wszedł zapewne do Rzymu d. 29. listopada. W. Xiążę znayduie się w Pisa; mieście Liworny bliskim, gdzie w przypadku Dwór znaydzie bespieczeństwo. Ociec S. wkrótce powróci mo że do Rzymu, iak tylko woyska Neapolitańskie kray cały podbiią.

z Werony 4. Grudnia z Gazety Frankfortskiey.

Nie mamy pewnych rapportow o woynie rozpoczętey w Kraiu Rzymskim. d. 26. Listopada iuż Neapolitańskie woyska opanowały Departament Circeo; kolumna szła do Rzymu, inna do Civitavechia, inna do Spoleto, inna do Ankony. Wszystkie ogułem liczą do 80. tysięcy żołnierza. Do attakowania miast nadmorskich pomagać im będą eskadry Angielskie. Król Jmć dwóch Sicilii miał wkroczyć do stołecznego miasta Rzymu, d. 29. po ustąpieniu Francuzow.

Pisano z Neapolu, że zkombinowana flota, wyspę Corfou opasuiąca, do 46. statkow została wzmocnioną. W Ankonie lękano się attaku silnego od morza; przeto spiesznie czyniono gotowość do obrony. W tymże mieście biegała wieść, że Generał Chabot przymuszony został poddać Corfou.